

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Örigenus Tōn Eis Tas Theias Graphas Exēgētikōn Apanta Ta Ellēnisti Heuriskomena

Cui idem præfixit Origeniana, Tripartitum opus, quo Origenis narratur vita,
doctrina excutitur, scripta recensentur

Origenes

Rothomagi, 1668

XIV. Origenem Patrum multorum assensus, & sua excusare potest
haesitatio.

urn:nbn:de:hbz:466:1-25059

A inferendæ, hoc Gen. 2. 2. intentabant: *Et requieuit (Deus) die septimo ab universo opere quod patrarat.* Contra prætendebant aduersarij illud Iohann. 5. 17. *Pater meus usque modo operatur, & ego operor:* quod ad providentiam, non ad creationem alij referebant. Videndus Nemesius libr. De natura hominis, cap. 2. & Augustinus in laudata ad Hieronymum Epistola. Nulli igitur mirum esse debet scripsisse Gregorium Magnum Epistolar. libr. 7. Indict. 2. Epist. 53. quaestionem de anima Patribus solvi non posse visam esse, cum ne ipsius quidem temporibus æqua è reliquis opinionibus pro certa haberetur, Ecclesia præscripsisset. Vnde falsum esse apparet, quod ait Iustinianus in Epistola ad Synodum Constantinopolitanam, quam exhibet Cedrenus: *ὅτι ἡ καθολικὴ τοῦ θεοῦ ἐκκλησίαν ὁμοῦ πάντες τῶν ἁγίων συνδυναστεύσαντες τὸ σῶμα ἐκείνου, καὶ τὸ πνεῦμα ἐκείνου, καὶ τὸ ὄνομα ἐκείνου, καὶ τὸ θεῖον ἔργομα ἐκείνου, ἐκείνου ἐκκλησίαν ἀντὶ τοῦ θεοῦ ὁμοῦ πάντες τῶν ἁγίων συνδυναστεύσαντες τὸ σῶμα ἐκείνου, καὶ τὸ πνεῦμα ἐκείνου, καὶ τὸ ὄνομα ἐκείνου, καὶ τὸ θεῖον ἔργομα ἐκείνου.* Ecclesia autem divinis obsecuta sermonibus dicit animam cum corpore procreari: non vera hoc prius, illud vero posterius iuxta Origenis dementiam. Quid si dicamus igitur Quintam Synodum non ideo præcise damnasse Origenis sententiam, quod animarum defenderet *ἁεσιστασίαν* sed quod Mentis præterea fuisse illas traderet, & sanctas Virtutes, quas cum contemplationis divinæ satias cepisset, in deterius esse conversas, & ab amore Dei refrixisse, indeque *ἁεσιστασίαν* esse dictas, & in corpora tutelæ causâ dimissas: sic enim habet Iustiniani anathematisimus secundus.

XIII. Animas quando conditas putaverit, vidimus: quales ipsas censuerit, corporatas, an corpore carentes, videamus. Hæc superflua sane videatur esse quaestio, si quæ de Angelis scripsimus, attendatur: prolixa enim disputatione declaravimus, naturis quibuslibet ratione instructis corpora Origenem tribuisse. Strictim ergo pauxillum quiddam hic delibabimus, quod illic consulo prætermisimus, in hunc locum coniecimus: illud nimirum: cum corpore constare animas existimaverit Adamantius, cuiusnam eas finxerit corporationis, an Angelicæ similis, an crassioris, & ad illam Dæmonum, quam Angelica spissiosem ostendimus, proprius accedentis. Ac naturas rationales diximus pro meritis, crassioribus, tenuioribusve illigari corporibus: cum animæ autem Angelis virtute sint inferiores ac meritis, crassioris esse corporaturæ ac Angelos dicendum est. Origenes libr. 2. *ἁεσιστασίαν*, cap. 2. *Pater ergo superius diximus, materialis substantia huius mundi habens naturam, quæ ex omnibus ad omnia transformatur, cum ad inferiores quosque trahitur, in crassiosem corporis statum solidioremque formatur, ita ut visibiles istas mundi species, variasque distinguat: cum vero perfectioribus ministrat & beatoribus, in fulgore caelestium corporum micat, & spiritualis corporis indumentis vel Angelos Dei, vel filios resurrectionis exornat: ex quibus omnibus diversus ac varius mundi compleretur status: & capite sequenti: Possibile enim videtur ut rationabile natura, à quibus nunquam auferitur liberi facultas arbitrii, possint tæream aliquibus motibus subjacere, indulgente hoc ipsum Domino, ne forte si immobilem semper teneant statum, ignorent se Dei & non sua virtute in illo sine beatitudinis constituisse. Quos motus sine dubio rursum varietas corporum, & diversitas persequitur, ex qua mundus semper adornatur; nec unquam poterit mundus nisi varietate ac diversitate constare, quod effici nullo genere possit extra materiam corporalem.*

XIV. Excusando autem dogmati huic, quo animis corpora adscribit, contra quam in Ecclesia hodie creditur, appositum est illud è Proœmio librorum *ἁεσιστασίαν*. Deus quoque quomodo intelligi debeat, inquirendum est, corporeus, an secundum aliquem habitum deformatus, an alterius nature quam corpora sunt, quod utique in predicatione nostra manifeste non designatur. Eadem quoque hæc de Christo, & de Spiritu sancto requirenda sunt: sed & de omni animæ, atque omni rationabili natura nihilominus requirendum est. Quæ requiri jubebat Origenes, ea profecto Ecclesiæ decretis definita non erant. Vnde non Origenis ætate duntaxat idem Tertulliano de anima visum est, sed & plurimis quoque dein Ecclesiæ Patribus: puta Hilario in Matth. Can. 5. ubi animarum species, sive obinentium corpora, sive corporibus exulantium, corpoream tamen naturæ suam substantiam sortiri prædicat: & Ambrosio libr. 2. de Abraham, cap. 8. ubi, præter S. Trinitatem, corporibus reliqua constare asserit: & Cassiano Collat. 7. cap. 13. ubi animas spirituales quidem esse fatetur, incorporeas negat: & his antiquiori Theodoto in Excerptis ad Clementis Alexandrini calcem adjectis, ubi animas hominum corporeas esse affirmat: & Methodio ipsi Origenis aduersario apud Photium Cod. 234. ubi animas esse ait corpora *ἁεσιστασίαν*, in membra ratione adspectabilia discretas. Ipse etiam Augustinus opinioni huic licet infensus, aliquo tamen sensu animam corpus esse fatetur Epist. 28. At ab eo discessit Faustus Reicensis, animisque corpora palam affinxit, quem tribus libris errorem ultus est Claudianus Mamertus.

Magis illud vero ad excusandum Origenem conferre posset, quod scriptum ab eo est Homil. 1. in Genes. ubi hominem, qui de limo terræ factus est, corporeum hominem esse dicit; qui autem ad imaginem Dei conditus est, spiritalem esse eum & casum corpore: illum exteriori hominem esse, hunc interiorem. Si qui vero hunc corporeum patent esse, qui ad imaginem & similitudinem Dei factus est, Deum ipsum corporeum, & humane formæ videtur indu-

